

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2018r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Jarosław Jaroń

Sędziowie: Sędzia SO Grzegorz Karaś (spr.)

Sędzia SR del. Monika Biała

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2018r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. z siedzibą w K.

przy udziale M. M.

o stwierdzenie zasiedzenia

na skutek apelacji uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Oławie

z dnia 30 maja 2017r.

sygn. akt I Ns 759/14

p o s t a n a w i a :

oddalić apelację.

Sędzia SO Grzegorz Karaś Sędzia SO Jarosław Jaroń Sędzia SR del. Monika Biała

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 30 maja 2017 r. Sąd Rejonowy w Oławie: stwierdził, że wnioskodawca nabył przez zasiedzenie, z dniem 14.03.2008 r. służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla infrastruktury elektroenergetycznej – linii wysokiego napięcia 110 kV (...) na działce nr (...) położonej w O., powstałej z podziału działki nr (...) ((...)), na pasie gruntu o powierzchni 351 m² o przebiegu uwidocznionym na mapie z projektem przebiegu służebności sporządzonej przez biegłego geodetę T. M., stanowiącej załącznik do opinii z dnia 12.01.2017 r., która to służebność polega na prawie utrzymywania przedmiotowej infrastruktury, korzystania z niej, wykonywania czynności eksploatacyjnych, niezbędnych remontów, napraw i przebudowy;

stwierdził, że wnioskodawca nabył przez zasiedzenie, z dniem 14.03.2008 r. służebność gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu na działce nr (...) położonej w O. ((...)) dla infrastruktury elektroenergetycznej: linii wysokiego napięcia 110 kV (...) na pasie gruntu o powierzchni 1799 m⁽²⁾ oraz dla linii wysokiego napięcia 110 kV (...) na pasie gruntu o powierzchni 1277 m⁽²⁾, oba pasy uwidocznione na mapie z projektem przebiegu służebności opisanej w pkt I niniejszego orzeczenia, która to służebność polega na prawie utrzymywania przedmiotowej

infrastruktury, korzystania z niej, wykonywania czynności eksploatacyjnych, niezbędnych remontów, napraw i przebudowy;

w pozostałym zakresie oddalił wniosek;

zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawcy 1257 zł. (tysiąc dwieście pięćdziesiąt siedem złotych) kosztów postępowania;

nakazał uczestnikowi postępowania uiścić na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Oławie 1336,08 zł. brakujących kosztów sądowych.

Postanowienie Sądu Rejonowego uczestnik zaskarżył apelacją w części dotyczącej jego punktu I, II, VI i V. postanowienia wnosząc o zmianę postanowienia i oddalenie wniosku w całości oraz obciążenie Wnioskodawcy kosztami postępowania, w tym również kosztami postępowania apelacyjnego i zastępstwa procesowego.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:

1. art.64 Ust.3 Konstytucji RP oraz Art. 1 do Protokołu dodatkowego nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (DZ.U. z 1995 r., nr 36, poz.175 ze zm.) poprzez uznanie, że mimo braku upoważnienia ustawowego dopuszczalne jest ograniczenie własności.
2. Art. 292 k.c. poprzez przyjęcie, że przepis ten dopuszcza nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu.

Zdaniem uczestnika nie ma prawnej możliwości zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu przed wprowadzeniem do KC przepisów ustanawiających służebność przesyłu. Z ostrożności procesowej uczestnik podniósł, że gdyby uznać możliwość stwierdzenia zasiedzenia służebności to służebność ta wygasła poprzez nie korzystanie z niej przez wnioskodawcę.

Apelacja pozwanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleniach faktycznych, uznając je za własne, jako że są one zupełne, prawidłowe oraz odzwierciedlają całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego. Ponadto ustalenia te poprzedzone zostały wnikliwie i szczegółowo przeprowadzonym postępowaniem dowodowym. Na pełną aprobatę zasługiwały także poczynione przez Sąd I instancji na ich gruncie rozważania wraz z przytoczoną na ich poparcie argumentacją prawną. Powyższe względy doprowadziły Sąd Odwoławczy do wniosku, iż apelujący, mimo licznie zgłoszonych zarzutów naruszenia prawa zarówno procesowego jak i materialnego, nie zdołali skutecznie podważyć zaskarżonego orzeczenia.

Pierwszy zarzut apelacyjny odnoszący się do braku możliwości ograniczenia prawa własności służebnością w sytuacji gdy dotyczył braku, zdaniem powoda, możliwości zasiedzenia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu przed wprowadzeniem instytucji służebności przesyłu do KC.

Zarzut ten w ocenie Sądy Okręgowego jest bezzasadny. Zasiedzenie służebności odpowiadającej w swojej treści służebności przesyłu przed wprowadzeniem do KC art. 305¹-305⁴ przesyłu było także możliwe na podstawie przepisów ogólnych o służebności. Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa przed dokonaniem zmian w KC, możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu, uregulowanej następnie w art. 305¹-305⁴ k.c. Kluczowe znaczenie w tym zakresie miały, w całości aprobowane przez Sąd Okręgowy uchwały Sądu Najwyższego z dnia z 17 stycznia 2003r., III CZP 79/02 oraz z dnia 7 października 2008r., III CZP 89/08. Przyjęto w nich, że możliwe jest nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o cechach odpowiadających służebności przesyłu, uregulowanej następnie w art. 305¹-305⁴ k.c. Dla analizowanego zagadnienia prawnego szczególnie istotne znaczenie ma druga uchwała, w której posłużono się określeniem "służebność odpowiadająca treści służebności

przesyłu" oraz dopuszczono nabycie jej przez zasiedzenie na rzecz przedsiębiorcy. Stanowisko to zostało podzielone w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego (m.in. uchwała siedmiu sędziów z dnia 9 sierpnia 2011r., III CZP 10/11, wyrok SN z dnia 12 grudnia 2008r., II CSK 389/08, oraz postanowienie SN z dnia 26 lipca 2012r., II CSK 752/11, z dnia 18 kwietnia 2012r., V CSK 190/11, z dnia 6 lipca 2011r., I CSK 157/11, dlatego stanowisko to uznać należy za ugruntowane w orzecznictwie. Sąd Najwyższy wielokrotnie potwierdził swój pogląd o dopuszczalności ustanowienia służebności gruntowej o cechach odpowiadającej służebności przesyłu jak i jej zasiedzenia przed 3 sierpnia 2008r. m.in. w postanowieniu SN z dnia 13 lutego 2015r., II CSK 310/14, uchwale SN z dnia 22 maja 2013r. Zatem w ocenie Sądu Okręgowego przed dniem 3 sierpnia 2008 r. możliwe było nabycie przez zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, uregulowanej po tym dniu w art. 305¹-305⁴ kc. Na podstawie przepisów ogólnych o służebności. Odmienne stanowisko apelującego nieuzasadnione nie mogło zatem spotkać się z akceptacją Sądu Odwoławczego.

Nabycie służebności następuje na zasadach ogólnych, w oparciu o przepisy art. 352 kc oraz art. 292 kc w zw. z art. 172 kc. Zgodnie z art. 352 § 1 kc, kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Art. 292 kc stanowi, że służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie, jednak tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. W tym wypadku stosuje się odpowiednio przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Zgodnie zaś z art. 172 § 1 kc posiadacz nieruchomości nie będący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze.

W myśl przytoczonych przepisów do nabycia służebności przez zasiedzenie konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek: korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności (posiadanie służebności – art. 352 § 1 kc), obwarowane dodatkowym wymogiem istnienia trwałego i widocznego urządzenia (art. 292 kc), upływ określonego czasu, przy czym długość wymaganego okresu zależy od dobrej lub złej wiary w chwili rozpoczęcia korzystania z nieruchomości. Ustawa przewiduje przy tym domniemanie dobrej wiary (art. 7 kc). Do okresu posiadania koniecznego do zasiedzenia można doliczyć okres posiadania przez poprzednika, jeśli nastąpiło przeniesienie posiadania, albo obecny posiadacz jest spadkobiercą poprzedniego (art. 176 kc).

W toku postępowania zostało w sposób jednoznaczny wykazane że wnioskodawca i jego poprzednicy prawni posiadali służebność przez okres niezbędny do stwierdzenia jej zasiedzenia.

Odnosząc się do drugiego zarzutu apelacyjnego dotyczącego wygaśnięcia służebności, Sąd Okręgowy uznał zarzut ten za bezzasadny. Apelujący upatrywał wygaśnięcia służebności na skutek przerwy w jego wykonywaniu na podstawie art. 293 § 1 k.c. zgodnie z którym służebność gruntowa wygasa wskutek jej niewykonywania przez 10 lat. Uczestnik podnosił, że wnioskodawca nie wykazał, by w terminie biegu zasiedzenia służebności gruntowej między 1997 a 2009 r wykonywał czynności związane z bieżącą konserwacją istniejącej sieci, a Sąd ustalił, że nie były w tym czasie wykonywane żadne czynności naprawcze.

Apelacja w tym zakresie w ocenie Sądu Okręgowego była nieuzasadniona. Uczestnik upatrywał przerwy w wykonywaniu służebności odpowiadającej w treści służebności przesyłu w braku wykonywania czynności konserwacyjnych i naprawczych.

Podkreślenia wymaga, że na służebność przesyłu oraz służebność odpowiadająca w swej treści służebności przesyłu składa się szereg aktywności. Podstawową aktywnością jest przesyłanie za pośrednictwem linii energii energetycznej. Nie budzi jakiegokolwiek wątpliwości, że ta sfera działania wnioskodawcy czyli przesył energii był prowadzony przez wnioskodawcę w sposób ciągły i nieprzerwany. Jak wynika jednak z paszportu linii, od czasu załączenia, linia ta była stale eksploatowana, regularnie przeprowadzano przy niej także zabiegi eksploatacyjne (raz – kilka razy do roku, zatem mogło się zdarzyć, że wykonywano je pod nieobecność właściciela). Przesył energii elektrycznej przewodami przebiegającymi nad gruntami uczestnika postępowania musiał odbywać się zatem systematycznie, przez cały okres

eksploatacji sieci. W ocenie SO brak napraw linii oraz brak prowadzenia czynności konserwacyjnych (np. wycinki drzew pod linią) nie przesądzał o przerwie w korzystaniu ze służebności przez wnioskodawcę.

Odnosząc się do zaskarżonego w apelacji przez uczestnika punktu IV i V postanowienia dotyczących kosztów postępowania, stwierdzić należy, że apelacja powoda nie zawiera żadnego uzasadnia tych zarzutów. Mimo brak uzasadnienia apelacji w tym zakresie Sąd Okręgowy stwierdza, że orzeczenie o kosztach postępowania zawarte w punktach IV i V zostało wydane prawidłowo w oparciu o obowiązujące przepisy. Sąd Rejonowy o kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. Wobec sprzecznych stanowisk wnioskodawcy i uczestnika postępowania, Sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawcy poniesione koszty postępowania, na które złożyły się: opłata od wniosku 200 zł., wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika wraz z opłatą od pełnomocnictwa - 267 zł. oraz wpłacona przez wnioskodawcy i wykorzystana zaliczka na opinię biegłego 800 zł., łącznie 1257 zł. Na brakujące koszty podlegające uzupełnieniu przez uczestnika do Skarbu Państwa złożyła się brakująca zaliczka na koszt opinii biegłego 1.336,08 zł.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 KPC apelację uczestnika oddalił.

SSO Grzegorz Karaś SSO Jarosław Jaroń SSR del. Monika Biała